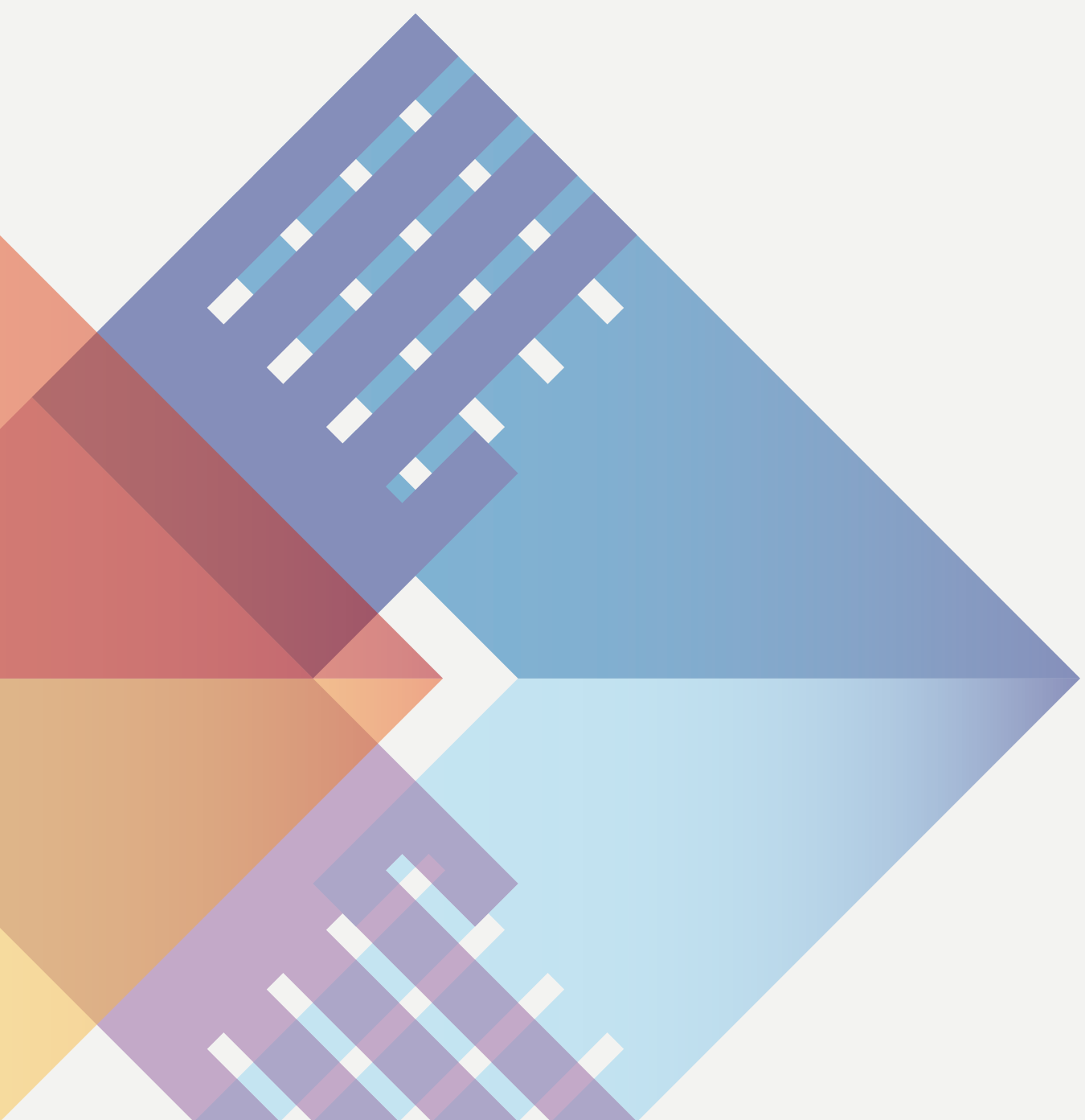

Privacy-convenant

samenwerking onderwijs - gemeenten - jeugdhulp

Wat professionals moeten weten over privacy bij samenwerking onderwijs en jeugdhulp

INLEIDING

Soms is er extra ondersteuning nodig voor jongeren. Dit kan bestaan uit een combinatie van ondersteuning onderwijs en jeugdhulp. Ook kan het zijn dat jongeren thuiszitten en er samenwerking nodig is tussen jeugdhulp en onderwijs. Elke organisatie heeft te maken met eigen wet- en regelgeving voor het delen van gegevens. Bij samenwerking is het van belang om de juiste privacyregels in acht te nemen.

SWV Helmond Peelland PO en VO en de aangesloten 10 gemeenten in de regio hebben hierover afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in het privacy-convenant primair [onderwijs](#)² en voortgezet [onderwijs](#)³. Het privacy-convenant zorgt voor eenduidige afspraken en voorkomt dat jeugdhulpinstanties en scholen apart afspraken moeten maken over zorgvuldige gegevensdeling.

¹ Het gaat hier om de gemeente Asten, Boekel, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende (postcode 5591), Helmond, Laarbeek, Nuenen (voor SWV PO) en Someren

² Alle aangesloten schoolbesturen van SWV Helmond-Peelland PO hebben zich aangesloten bij het privacy-convenant

³ Alle aangesloten schoolbesturen van SWV Helmond-Peelland VO, op OMO na, hebben zich aangesloten bij het privacy-convenant

WAT MOET EEN PROFESSIONAL IN ONDERWIJS EN JEUGDHULP WETEN?

Om zorgvuldig te handelen, in overeenstemming met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), moet een professional in het onderwijs of de jeugdhulp basiskennis hebben over de AVG. Naast de wetgeving die van toepassing is op jouw branche geldt voor jeugdhulpverleners een (wettelijk) beroepsgeheim en een beroepscode.

WAT ZIJN PERSOONSgegevens?

Persoonsgegevens zijn alle gegevens over een persoon en die een persoon identificeerbaar maken. Er zijn ook bijzondere persoonsgegevens zoals gegevens over ras/etnische afkomst, seksuele oriëntatie en gezondheid. Deze gegevens mogen niet verwerkt worden, tenzij er een wet is die verwerking verplicht of mogelijk maakt, zoals bij passend onderwijs en hulpverlening, of wanneer er toestemming is van de betrokkene(n).

Voor het verwerken – waaronder het delen – van gezondheidsgegevens geldt altijd een geheimhoudingsplicht. Voor het casusoverleg met deelnemers uit verschillende branches geldt daarom dat dit overleg enkel mogelijk is met vooraf gegeven toestemming van de jongere/ouders. In het privacy-convenant is daarvoor een [toestemmingsformulier](#) opgenomen.

Voor individueel overleg van school met het samenwerkingsverband is niet altijd toestemming nodig, zo ook niet voor overleg van de school met de leerplichtambtenaar. In het privacy-convenant is per type organisatie (schoolbestuur, samenwerkingsverband, gemeente, jeugdhulpaanbieder) geregeld op basis waarvan de organisatie gezondheidsgegevens mag verwerken (wettelijke grondslag) en dus ook delen.

DOELBINDING

Om persoonsgegevens te mogen uitwisselen of opslaan is een welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doel noodzakelijk. Bij multidisciplinaire samenwerking moet dat een gezamenlijk doel zijn. In het privacy-convenant is dit doel in algemene zin vastgelegd (gezamenlijk doel is het bevorderen van een gezonde en ononderbroken ontwikkeling van de jongere).

Maar elk casusoverleg dient dat doel ook specifiek vast te leggen, omdat elk individueel traject zijn eigen deelnemers en doelen heeft.

PRINCIPES VOOR ZORGVULDIG HANDELEN

Naast doelbinding en het hebben van een grondslag, gelden nog enkele andere principes voor zorgvuldig handelen:

- **Transparantie:** duidelijkheid over het verwerken van gegevens in het algemeen, het doel van het overleg en de rechten van betrokkene (ouders én leerling).
- **Dataminimalisatie:** de informatie moet noodzakelijk zijn, zo min mogelijk maar wel voldoende voor het doel. Weeg af of anonimiteit of 'buitenkant informatie' voldoende is. In het casusoverleg wordt alleen informatie uitgewisseld die de andere partij nodig heeft voor de eigen taak; het gaat om 'need to know' en niet om 'nice to know'. Kijk ook naar welke deelnemers nodig zijn voor het overleg, passend bij het doel.
- **Data-integriteit:** de gegevens moeten correct zijn en de uitwisseling moet veilig gebeuren, via beveiligde mail of beschermde webomgeving.

CASUSOVERLEG

In het privacy-convenant wordt het multidisciplinaire overleg waar persoonsgegevens worden uitgewisseld allemaal casusoverleg genoemd: het kan gaan om een thuiszittersoverleg, een verzuimoverleg, een Kans!overleg, een overleg van de Adviescommissie toewijzingen (ACT), overleg ZorgAdviesTeam (ZAT) etc.

Belangrijk uitgangspunt is dat er altijd zo veel mogelijk mét ouders en jongere (vanaf 12 jaar) wordt overlegd in het casusoverleg. Zij ontvangen een uitnodiging voor dit overleg en doen zo veel mogelijk mee. Zij ontvangen vooraf ook informatie over het doel van het overleg. Informatie in het casusoverleg wordt met hen gedeeld.

HOORRECHT JEUGDIGE

Het hoorrecht betekent dat er geluisterd wordt naar de wensen en behoeften van jeugdigen. Dit hoorrecht is vastgelegd in internationale kinderverdragen. Dit is niet specifiek gekoppeld aan een bepaalde leeftijd en geldt dus ook voor jeugdigen onder de 12 jaar. Jeugdigen van deze leeftijd nemen wellicht niet deel aan het casusoverleg, maar het is belangrijk dat professionals luisteren naar hun mening over

Ook als ouders/leerling niet aanwezig (kunnen) zijn bij een overleg, is toestemming voor het delen van informatie de basis.

Voor school geldt dat de leerling vanaf 16 jaar beslist over het delen van informatie. Voor jeugdhulpverleners geldt dat jeugdige vanaf 12 jaar (met ouders) beslissen over het delen van informatie. Tot de jeugdige meerderjarig is zijn ouders (conform onderwijswetgeving) gesprekspartner en beslissingsbevoegd voor onderwijskwesties. Daarna is de jeugdige dit zelfstandig. Het is daarom van belang om ook al mag de jeugdige zelf beslissen over het delen van informatie, ouders nog steeds te zien als gesprekspartner in het casusoverleg.

In het convenant is in bijlage 3 een [Checklist Inrichting Casusoverleg](#) opgenomen.

Als professional is het van belang om na te gaan of het casusoverleg waaraan wordt deelgenomen voldoet aan de afspraken die zijn gemaakt in het convenant. De initiatiefnemer van het casusoverleg is verantwoordelijk voor de juiste inrichting met betrekking tot de privacyaspecten.

wat zij nodig hebben voor hun eigen ontwikkeling. Onderdeel van de aanpak in het casusoverleg is dan ook dat de opvatting van jeugdigen wordt meegenomen in het overleg, rekening houdend met de mogelijkheden van de jeugdige. Dit geldt niet alleen voor de jeugdigen jonger dan 12 jaar, maar voor jeugdigen van alle leeftijden voor zover ze niet zelf deelnemen aan het casusoverleg. Vaak zullen ouders de opvatting van de jeugdige kennen en delen. Dit hoorrecht is net even anders, het is namelijk het recht om door een professional te worden gehoord.

TIPS VOOR HET CASUSOVERLEG

- ✓ Startpunt is altijd 'praten mét en niet praten óver!'. Nodig ouders en jeugdige vanaf 12 jaar uit voor het overleg.
- ✓ De jongere waarover het gaat wordt (ongeacht leeftijd) altijd (vooraf) gehoord.
- ✓ Anoniem delen van gegevens kan geschikt zijn in advies situaties, maar niet voor een casusoverleg over een jeugdige waar het samenwerkingsafspraken of een plan van aanpak betreft.
- ✓ Betrek alleen die deelnemers die zelf rechtstreeks betrokken zijn bij de jeugdige en passend bij het doel van het overleg.
- ✓ In alle gevallen is ondubbelzinnige toestemming nodig omdat zonder toestemming de geheimhoudingsplicht niet kan worden doorbroken. Hiervoor kan het [Toestemmingsformulier](#) uit het privacy-convenant behulpzaam zijn.
- ✓ Wijzigen de deelnemende partijen? Dan is opnieuw toestemming nodig.
- ✓ Deel nooit méér gegevens dan nodig, maar wel voldoende voor de hulpvraag.
- ✓ Als toestemming niet kan worden gevraagd of gekregen, dan kan bij ernstige zorgen over de veiligheid van de jeugdige toch informatie worden gedeeld.
- ✓ Goed beoordelen welke informatie met wie moet worden gedeeld om de veiligheid te herstellen. Voor jeugdhulpverleners geldt dan de 'conflict van plichten' afweging.
- ✓ Documenteer deze afweging goed.
- ✓ Bespreek aan het eind van het casusoverleg wie welke gegevens mee mag nemen naar het eigen dossier (benodigd voor acties). Voor het bespreken van een casus wordt vaak meer gedeeld dan partijen nodig hebben. Degene die de gegevens heeft gedeeld, bepaalt ook wie die gegevens mag gebruiken.
- ✓ Stel vast hoe, waar en door wie de uitkomsten van een multidisciplinair overleg geregistreerd worden en communiceer via beveiligde mail of webomgeving met beperkte autorisaties. Uitgangspunt is dat elke organisatie alleen die gegevens van de jeugdige vastlegt in het eigen systeem, die nodig zijn voor de eigen taak.

HEB JE NOG VRAGEN?

Dan kun je contact opnemen met Functionaris Gegevensbescherming (FG) van je organisatie.

SWV HELMOND-PEELLAND PO | VO

